

Nazwa kwalifikacji: **Świadczenie usług w zakresie dietetyki**

Oznaczenie kwalifikacji: **Z.16**

Wersja arkusza: **X**

*Arkusz zawiera informacje prawnie chronione
do momentu rozpoczęcia egzaminu*

Z.16-X-14.05

Czas trwania egzaminu: **60 minut**

EGZAMIN POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE W ZAWODZIE

Rok 2014

CZĘŚĆ PISEMNA

Układ graficzny © CKE 2013

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 10 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
2. Do arkusza dołączona jest KARTA ODPOWIEDZI, na której w oznaczonych miejscach:
  - wpisz oznaczenie kwalifikacji,
  - zamaluj kratkę z oznaczeniem wersji arkusza,
  - wpisz swój numer *PESEL**,
  - wpisz swoją datę urodzenia,
  - przyklej naklejkę ze swoim numerem *PESEL*.
3. Arkusz egzaminacyjny zawiera test składający się z 40 zadań.
4. Za każde poprawnie rozwiązane zadanie możesz uzyskać **1 punkt**.
5. Aby zdać część pisemną egzaminu musisz uzyskać co najmniej **20 punktów**.
6. Czytaj uważnie wszystkie zadania.
7. Rozwiązania zaznaczaj na KARCIE ODPOWIEDZI długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem.
8. Do każdego zadania podane są cztery możliwe odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ krerek w KARCIE ODPOWIEDZI:

A	B	C	D
---	---	---	---

9. Tylko jedna odpowiedź jest poprawna.
10. Wybierz właściwą odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą – np., gdy wybrałeś odpowiedź „A”:

■	B	C	D
---	---	---	---

11. Staraj się wyraźnie zaznaczać odpowiedzi. Jeżeli się pomylisz i błędnie zaznaczysz odpowiedź, otocz ją kółkiem i zaznacz odpowiedź, którą uważasz za poprawną, np.

●	B	C	■
---	---	---	---

12. Po rozwiązaniu testu sprawdź, czy zaznaczyłeś wszystkie odpowiedzi na KARCIE ODPOWIEDZI i wprowadziłeś wszystkie dane, o których mowa w punkcie 2 tej instrukcji.

Pamiętaj, że oddajesz przewodniczącemu zespołu nadzorującego tylko KARTĘ ODPOWIEDZI.

Powodzenia!

* w przypadku braku numeru *PESEL* – seria i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość

Zadanie 1.

Pieczywo kukurydziane jest stosowane głównie w diecie

- A. niskoenergetycznej.
- B. beztłuszczowej.
- C. niskobiałkowej.
- D. bezglutenowej.

Zadanie 2.

Która grupa warzyw i owoców ma zastosowanie w profilaktyce nowotworowej jelita grubego?

- A. Kalafiory i banany.
- B. Ogórki zielone i arbuzy.
- C. Papryka i owoce pestkowe.
- D. Buraki ćwikłowe i owoce suszone.

Zadanie 3.

Wskaż grupę produktów bogatych w kwas askorbinowy.

- A. Rabarbar, kabaczek.
- B. Śliwki suszone, figi suszone.
- C. Czarne porzeczki, truskawki.
- D. Kiszona kapusta, kiszone ogórki.

Zadanie 4.

W żywieniu kobiet wykonujących pracę siedzącą **nie powinno** zabraknąć

- A. łatwo przyswajalnych węglowodanów.
- B. pełnowartościowego białka.
- C. błonnika pokarmowego.
- D. tłuszczu zwierzęcego.

Zadanie 5.

Który z zestawów na II śniadanie należy zalecić kobiecie karmiącej?

- A. Bułka z masłem, pastą z gotowanego indyka i kielkami sojowymi.
- B. Bułka z masłem, pastą z twarogu śmietankowego i szczypiorkiem.
- C. Chleb żytni z margaryną, pastą z gotowanej ryby i pomidorem.
- D. Chleb razowy z margaryną, baleronem, ogórkiem zielonym.

Zadanie 6.

Ile porcji produktów białkowych powinna zawierać dzienna dieta dziecka w wieku 1 – 3 lat?

- A. 1 – 2 porcje.
- B. 2 – 3 porcje.
- C. 3 – 4 porcje.
- D. 4 – 5 porcji.

Zadanie 7.

W diecie hipolipemicznej ilość błonnika pokarmowego powinna wynosić dziennie

- A. 5 – 10 g
- B. 10 – 20 g
- C. 30 – 35 g
- D. 40 – 45 g

Zadanie 8.

Na podstawie zamieszczonej receptury można przygotować

Ziemniaki 200 g Mąka 45 g Mąka ziemniaczana 5 Jajo 10 g Truskawki 130 g Masło do polania 3 g Cukier puder 15 g	Ziemniaki ugotować w skórce, obrać, zemleć, sporządzić ciasto. Uformować wałek, pokrajać na części. Na kawałki ciasta układać truskawki, zlepić, uformować i ugotować. Podać polane roztopionym masłem i cukrem pudrem.
--	---

- A. pierogi.
- B. knedle.
- C. kopytka.
- D. kluski parowe.

Zadanie 9.

W jakim stosunku powinno się dodawać wody do ryżu, aby potrawa była sypka?

- A. 1:1
- B. 2:1
- C. 3:1
- D. 1:2

Zadanie 10.

Dokonaj oceny jadłospisu dla młodzieży w wieku 13 – 15 lat, zamieszczonego w tabelce. Jak należy zmodyfikować ten jadłospis?

- A. Należy wyeliminować zupę mleczną.
- B. Należy zaplanować pieczywo do kolacji.
- C. Należy wyeliminować kalafiora z kolacji.
- D. Należy czarną kawą zastąpić herbatę z cytryną.

Śniadanie	Zupa mleczna z makaronem nitki Pieczywo mieszane z masłem Twarożek ze śmietaną i rzodkiewką Herbata z cytryną
Obiad	Żurek z ziemniakami Kasza jęczmienna z bitkami wołowymi w sosie Buraczki zasmażane Kompot truskawkowy
Kolacja	Ryba gotowana w jarzynach Kalafior z wody Herbata z cytryną.

Uwaga. Dane z Tabeli 1. do wykorzystania w zadaniach 11. i 12.

Tabela 1. Raport żywieniowy na dzień 11.08.20XX, zawierający zestawienie produktów potrzebnych do przygotowania 50 porcji kolacji dla dzieci na koloniach letnich.

Lp.	Nazwa artykułów	Jednostka miary	Ilość produktów wydanych z magazynu	Cena jednostkowa (zł)	Wartość artykułów wydanych (zł)
1	Bułka pszenna	szt.	50	0,40	
2	Chleb razowy	szt.	4	2,50	
3	Masło	kg	0,50	12,00	
4	Polędwica	kg	1,00	22,00	
5	Ser gouda	kg	1,00	18,00	
6	Ogórki kiszone	kg	0,50	8,00	
7	Papryka świeża	kg	0,50	12,00	
8	Parówki drobiowe	kg	2,0	12,00	
9	Herbata ekspresowa	szt.	50	0,05	
	Razem	—	—	—	

Zadanie 11.

Na podstawie zamieszczonego raportu żywieniowego oblicz koszt jednostkowy kolacji.

- A. 12,50 zł
- B. 6,50 zł
- C. 2,25 zł
- D. 1,25 zł

Zadanie 12.

Na podstawie zamieszczonego raportu żywieniowego oblicz, ile wynosi jednostkowy koszt produktów pochodzenia zwierzęcego.

- A. 0,80 zł
- B. 0,92 zł
- C. 1,28 zł
- D. 1,40 zł

Zadanie 13.

Kuskus to kasza otrzymywana

- A. z owsa.
- B. z prosa.
- C. z pszenicy.
- D. z jęczmienia.

Zadanie 14.

Robusta to gatunek

- A. ziarna kakaowego.
- B. ziarna kawowego.
- C. alkoholu.
- D. herbaty.

Zadanie 15.

Szafran to przyprawa, której częścią użytkową są

- A. liście.
- B. kwiaty.
- C. nasiona.
- D. korzenie.

Zadanie 16.

Cannelloni to rodzaj

- A. ryżu.
- B. sałaty.
- C. makaronu.
- D. pomidorów.

Zadanie 17.

Największą wartość odżywczą posiada ryż

- A. biały.
- B. naturalny.
- C. paraboiled.
- D. błyskawiczny.

Zadanie 18.

Podczas długiego przechowywania ziemniaków maleje w nich zawartość

- A. białka.
- B. tłuszczu.
- C. witaminy C.
- D. błonnika pokarmowego.

Zadanie 19.

Który sok jest bogatym źródłem potasu?

- A. Jabłkowy.
- B. Brzozowy.
- C. Pomidorowy.
- D. Pomarańczowy.

Zadanie 20.

Najwięcej wapnia znajduje się w 100 g

- A. mleka 3,2%.
- B. sera twarogowego.
- C. jogurtu naturalnego.
- D. sera podpuszczkowego.

Zadanie 21.

Który etap obróbki wstępnej jest niezbędny do przygotowania kasz drobnych na sypko?

- A. Płukanie.
- B. Przesiewanie.
- C. Zacieranie jajem.
- D. Powlekanie tłuszczem.

Zadanie 22.

Które techniki obróbki cieplnej są zalecane w żywieniu ludzi starszych?

- A. Gotowanie w wodzie, smażenie.
- B. Smażenie, pieczenie tradycyjne.
- C. Gotowanie, pieczenie w rękawie.
- D. Duszenie, smażenie zanurzeniowe.

Zadanie 23.

Na podstawie wypisu z historii przyjęcia na oddział wewnętrzny należy zalecić pacjentce dietę lekkostrawną

Wypis z historii przyjęcia pacjenta na oddział wewnętrzny

Imię i nazwisko	XYZ
Wiek	52 lata
Płeć	Kobieta
Wzrost	170 cm
Masa ciała	81 kg
Rozpoznanie	Hiperlipidemia mieszana

- A. bogatobiałkową.
- B. z ograniczeniem tłuszczu i błonnika.
- C. o kontrolowanej zawartości kwasów tłuszczowych.
- D. z ograniczeniem substancji pobudzających wydzielanie soku żołądkowego.

Zadanie 24.

Wyniki badań antropometrycznych pacjentki wskazują na

Wypis z historii przyjęcia pacjenta na oddział wewnętrzny

Imię i nazwisko	XYZ
Wiek	52 lata
Płeć	Kobieta
Wzrost	170 cm
Masa ciała	81 kg
Rozpoznanie	Hiperlipidemia mieszana

- A. prawidłową masę ciała.
- B. niedowagę.
- C. nadwagę.
- D. otyłość.

Zadanie 25.

Soki owocowe aseptycznie pakowane utrwała się metodą

- A. sterylizacji.
- B. tyndalizacji.
- C. pasteryzacji.
- D. koncentracji.

Zadanie 26.

Który z produktów spożywczych został utrwalony metodą suszenia sublimacyjnego?

- A. Liście laurowe.
- B. Grzyby suszone.
- C. Herbata liściasta.
- D. Kawa rozpuszczalna.

Zadanie 27.

Gospodarkę wodno-elektrolitową oraz ciśnienie osmotyczne płynów pozakomórkowych reguluje

- A. jod.
- B. sód.
- C. chlor.
- D. potas.

Zadanie 28.

Rola kobaltu w organizmie człowieka polega na

- A. tworzeniu witaminy B₁₂.
- B. regulowaniu ciśnienia krwi.
- C. wzmacnianiu kości i zębów.
- D. aktywowaniu wielu enzymów.

Zadanie 29.

Najbogatszym źródłem żelaza jest

- A. jajo.
- B. szpinak.
- C. wątroba.
- D. parówka.

Zadanie 30.

Który produkt stanowi najbogatsze źródło NNKT ?

- A. Olej.
- B. Masło.
- C. Smalec.
- D. Śmietana.

Zadanie 31.

Oblicz wartość energetyczną koktajlu sporządzonego ze 150 g kefiru i 50 g truskawek.

Wartość odżywcza wybranych produktów spożywczych w 100 g produktu.

Nazwa produktu	Białko	Tłuszcz	Węglowodany ogółem	Błonnik
Kefir 2%	3,4 g	2,0 g	4,7 g	0,0 g
Truskawki	0,7 g	0,4 g	7,2 g	1,8 g

- A. 89,6 kcal
- B. 93,3 kcal
- C. 114,4 kcal
- D. 139,6 kcal

Zadanie 32.

Spożywanie potraw według diety wysokokalorycznej z dużą ilością cukru, słodczy i alkoholu może doprowadzić do

- A. obniżenia stężenia LDL.
- B. obniżenia stężenia HDL.
- C. podwyższenia stężenia triglicerydów.
- D. podwyższenia cholesterolu całkowitego.

Zadanie 33.

Na podstawie pomiaru stężenia glukozy we krwi stwierdzono u pacjenta hipoglikemię. Przyczyną może być

- A. opóźnienie spożycia posiłku.
- B. spożycie zbyt dużego posiłku.
- C. podanie zbyt małej dawki insuliny.
- D. stres i silne przeżycie emocjonalne.

Zadanie 34.

Nadmierne spożywanie produktów bogatych w NaCl może być przyczyną powstania

- A. nadciśnienia tętniczego.
- B. dny moczanowej.
- C. hiperglikemii.
- D. kamicy.

Zadanie 35.

Spożywanie 3 posiłków dziennie przez chorych na cukrzycę typu 1 może spowodować

- A. hipoglikemię.
- B. hiperglikemię.
- C. hipolipidemię.
- D. hiperlipidemię.

Zadanie 36.

Teina zawarta w herbacie parzonej przez 2 – 3 minuty działa na organizm człowieka

- A. pobudzająco.
- B. uspokajająco.
- C. bakteriostatycznie.
- D. antynowotworowo.

Zadanie 37.

Spożywanie produktów oczyszczonych, przetworzonych, z niskiego przemiału może przyczynić się do powstawania

- A. nieżytu żołądka.
- B. kamicy nerkowej.
- C. żylaków przełyku.
- D. raka jelita grubego.

Zadanie 38.

Założeniem witarianizmu jest spożywanie

- A. wyłącznie produktów pochodzenia zwierzęcego.
- B. jedynie produktów wysokobiałkowych.
- C. jedynie surowych kiełków i orzechów.
- D. wyłącznie surowych produktów.

Zadanie 39.

Chory z kamicą moczową powinien stosować w domu dietę z ograniczeniem

- A. łatwo przyswajalnych węglowodanów.
- B. produktów bogatych w fosforany.
- C. produktów bogatych w puryny.
- D. tłuszczu i błonnika.

Zadanie 40.

Choremu w okresie niewyrównania i niewydolności wątroby należy zalecić dietę

- A. ubogoenergetyczną.
- B. bogatobiałkową.
- C. niskobiałkową.
- D. łatwostrawną.

